

יהושע התאושש במהירות. "חכם", פתח, "לפני כמה חודשים שלחתי לכבודו חבילה גדולה של גילי משי. הייתי בטוח שנפיק ממנה רווח רב, ולפלא הוא לי שלא אישרת את קבלת המשלוח ולא שלחת לי את פירוט החשבון. מדוע?"

"אכן", נענה רבי כליפה, תוך כדי דיבור וגבותיו הורמו בתמיהה, "כנים דבריך, אולם משום מה לא הצלחתי למכור מאומה מן הבדים, עוד באותו יום בו קיבלתי את גילי המשי, הנחתי דוגמאות מהם על הדלפק, אך איש לא גילה בהן עניין. וכך, כחלוף כמה שבועות, ארזתי את הבדים והנחתים למעלה."

"הנה", הצביע רבי כליפה על המדף הגבוה, "גילי המשי מונחים עדיין שם, כאבן שאין לה הופכין" ...

יהושע האדים והחוויר חליפות. המילים נעתקו מפיו. הוא חש כמי שנתפס בקלקלתו. הנה, מן השמים מטיחים בפניו תוכחת מוסר נוקבת.

ורבי כליפה, בטביעות עינא של צורבא מרבנן, הבין לאלתר את אשר ארע. "האם עיסקה זו היתה כשרה ככל קודמותיה?" שאל, "או שמא לאו?"

בנקודה זו נשבר יהושע. "אכן", הודה בשפל קול, "לא עמדתי בפיתוי והוספתי שלושה ריאל על כל גליל משי".

"עשיתי כן משום שקניתי את החבילה במחיר מוזל מאוד", הצטדק בשפה רפה, "יצרי גבר עלי" ...

"ובכן, הנה נודע הדבר", נענה רבי כליפה כנגדו בנימת תוכחה, "מסחר שנעשה שלא ביושר - אינו מתקיים".

רבי כליפה טיפס על הסולם בזריזות, הוריד את חבילת גילי המשי מן המדף העליון, ניער את האבק ופתח את קשרי החבילה.

שתיקה מעיקה השתררה בחנות. ניתן היה להבחין בבירור, כי עש החל לאכול את הבדים.

עוית כאב חלפה על פניו של יהושע. "מה נעשה כעת?", שאל וקולו נסדק, "הן כל הכסף ששילמתי עבור גילי המשי ירד לטמיון".

"אל דאגה", ענה רבי כליפה, "הטה אוזנך ואלמדך את סוד ההצלחה במסחר".

הוא שלף מקשרי הבדים את החשבונת שנשלחה עם גילי המשי, מסרה לבעליה, וצירף קולמוס טבול בדיו. "הנה" אמר, "מחק את אשר כתבת וכתוב את המחיר האמיתי, ובעיניך תראה כי בעוד ימים מועטים ימכרו כל הבדים במחיר נאה, על אף שהעש החל לאכול בהם".

ביד רועדת מילא יהושע אחר הוראתו של רבי כליפה. הוא נטה קו בקולמוסו על הסכום הכוזב וכתב לצידו את המחיר האמיתי בו נרכשו הבדים, נפרד מרבי כליפה לשלום ויצא לדרכו.

ובתוך ימים ספורים התקבל עבורו בבית הדואר של גאבס מכתב מרבי כליפה. במכתב, שהכיל סכום כסף נאה, נתבשר יהושע, כי גילי הבדים נמכרו במחיר נאה וברווח הגון. למרות שהלקוחות הבחינו בעש שהחל לאכול בהם ...

ואך למותר לציין. כי את השיעור שקיבל בחנות הבדים של רבי כליפה, בדבר חשיבותה של מידת האמת והיושר, לא שכח יהושע כל ימיו.

הודעות מרכז "תלמידי חכמים" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול
 בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספד יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
 העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מרחשון התשע"ז

1415

מתפלל

שבת לי אב ה-תשפ"ב
 פרשה: **ראה**
 הפטרה: **עניה סוערה**
בסוף הפטרה מוסיפים
פסוק ראשון ואחרון
מהפטרת ראש חודש
השמים כסאי
ומחר חודש

הדלקת נרות - 18:52
צאת השבת - 19:44
ר"ת - 20:32

הדלקת נרות בשבת הבאה **18:43**

שפטים	ראה
עמוד השחר: 4:57	4:57
זמן טלית: 5:04	5:04
זריחה: 6:15	6:14
חצות: 12:43	12:44
מנחה גדולה: 13:16	13:16
שקיעה: 19:12	19:13

Insights for Parents

"מלאים מצוות"

"בנים אתם לה' אלוהיכם".
 כל בני ישראל, בין טובים
 ובין רעים, בנים הם
 למקום. אפילו הגרועים
 שבישראל מלאים מצוות
 כרימון. אילו ידעו הרשעים
 עד כמה הם עדיין עושים
 את רצון הבורא, היו
 מתפרקים מרוב עוגמת
 נפש ...

העלון לרפואת
 חמי וחמולי שלום בר שמחה
 ומרים בת רחל
 מנשה ב' דוד וצביה
 מרת אחתי דינה בת רחל
 הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
 בטל ... 052-5079555

piko netzp & arehici

“ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה”
 הגנה מה שאמר הכתוב “נותן” ולא אמר “נתתי”,
 מפני שאם היה אומר “נתתי”, היה מקום לומר
 שהבחירה שניתנה לאדם בדרך טובה היא דוקא
 בתחילת הבחירה, אבל אם כבר בירר לו את דרך
 הרע אין לו תקנה, אף אם אחר כך החליט לשוב
 למוטב ולברור את דרך הטוב. לכן אמר הכתוב:
 “נותן”, והוא לשון הווה, דהיינו שאמר השם
 יתברך שכל ימיו של האדם יש לו ברירה לבחור
 בדרך הטוב עד יום המיתה.
 ואם אמור יאמר האדם, מה תקנה יש לי אם
 הייתי רשע עד עתה, ומה אעשה עם העבירות
 שעשיתי ואין לי תקנה, לכן אמר הכתוב “היום”,
 לרמוז לנו שבעל תשובה הוא כקטן שגולד, ורק
 צריך לעשות תשובה וללכת בדרך הטובה מכאן
 ולהבא.

ואם עוד אמור יאמר האדם, מה אעשה עם יצר
 הרע שכפה אותי, לכן אמר הכתוב “אנכי”, דהיינו
 אנכי אהיה עמך ואל תירא מן היצר, וכמו שאמרו
 רבותינו (קידושין ל:): “יצרו של אדם מתגבר עליו
 בכל יום ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו, אין יכול
 לו”.

ואם עוד יאמר האדם, אולי לא טוב הוא הדרך
 שמרצה אותי בכל מיני ריצויים כדרך המוכרים
 סחורה שמרצים ללקוחות בכל מיני תחבולות
 כשיש להם סחורה גרועה, לכן אמר הכתוב
 “לפניכם”, דהיינו שהדבר הזה לפניכם ואין אני
 מכריח אותם, ולכן לא אמר “לכם” אלא
 “לפניכם”.

ואם עוד יאמר האדם, שכל זה טוב כשיש בעולם
 צדיקים, אבל אם אני לבד אברור לי את הדרך
 הטובה מה אני, לכן אמר הכתוב “ראה” בלשון
 יחיד, דהיינו ראה לפניך ואל תשגיח על העולם.

“ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה”
 חכמינו אמרו (קידושין מ:): לעולם יראה אדם
 עצמו כאילו כל העולם חציו זכאי וחציו חייב,
 עשה מצוה אחת הכריע את כל העולם לכף זכות,
 עשה עבירה אחת הכריע את כל העולם לכף
 חובה.

לפיכך אמרה תורה לכל יחיד ויחיד: “ראה” -
 השתדל וראה שבכל מעשה ומעשה שאתה אומר
 לעשות - “אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה” -
 הרי אתה מביא לעולם כולו ברכה או קללה.
 פעולתך עלולה להכריע את כל העולם לכף זכות
 או לכף חובה.

“ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה”
 מה שהוצרך הכתוב לומר “ראה אנכי”, מפני
 שמה שהריבנו פחד שיתמהו ישראל עליו, כיצד
 מעיז לקלל אותם קלות קשות כל כך. לכן אמר
 להם משה דעו מי מדבר אליכם. “ראה אנכי” -
 הרי אתם מכירים אותי כמה שאני אוהב אתכם
 וכמה מסרתי נפשי עליכם, ואם אני מקלל, זאת

לא קללה אלא זו מציאות, והקללה אם לא
 תשמעו.
 משל למה הדבר דומה? - לאמא שאומרת לבנה
 הקטן הזורר בני שלא תגע בחוטי חשמל ואם תגע
 תמות חלילה, תמה הבה על אכזריות אמו ואמר
 מה חטאתי שאת מקללת אותי כל כך, אמרה לו
 אמו: ראה בני מי מדברת אתך, אמו, שידוע לך
 כמה אני אוהבת אותך, דע בני שזה לא קללה
 בתור עונש אלא זה מציאות. לכן אמר משה רבינו
 “ראה אנכי”.

“ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה”
 לכאורה יבית “היום” נראית מיותרת, והיה יכול
 לכתוב “ראה אנכי נתן לפניכם ברכה וקללה”?
 ונראה לומר, כי הנה הקדוש ברוך הוא נתן
 לישראל חמשה ימים טובים בשנה: ראש השנה,
 יום ראשון של סוכות, יום שמיני חג עצרת, יום
 ראשון של פסח, חג השבועות. (ויום שביעי של
 פסח אינו רגל בפני עצמו). ואם היו ישראל
 שומרים חמשה ימים טובים אלו כהלכתם היו
 ניצולים מחמשה ימים רעים שהם: צום גדליה,
 עשרה בטבת, שבעה עשר בתמוז, תשעה באב,
 עשרה באב (שרובו של היכל נשרף בעשרה באב).
 וזהו שאמר הכתוב: “ראה אנכי נתן לפניכם
 היום”, דהיינו ה' יום, חמשה ימים שהם ברכה
 וקללה, ואם אתה נוהר באלו הימים טובים שהם
 לברכה, אזי תנצל מהימים שהם לקללה.”

“ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר
 תשמעו... והקללה אם לא תשמעו...”

מעיר כאן רבי דוד מלוב: דרכו של עולם,
 כשרוצים לקרב לבו של ילד קטן ללימוד התורה,
 מראים לו אגורה ושוט לאומרים לו: “אם תלמד
 תקבל את האגורה, ואם לא תלמד תספוג מלקות
 בשוט”.

ובל זה משום שעדיין שכלו של הילד פעוט מכדי
 להבין, שעצם לימוד התורה ברכה הוא, ועצם אי
 לימוד התורה קללה הוא, אבל משהוא מתבגר
 וקונה דעת, שוב אין צורך להראות לו את האגורה
 ואת השוט, כי מבין הוא מעצמו שאלו לחפץ
 בלימוד התורה, לפי שידעת התורה ברכה היא
 לאדם ואי ידיעתה קללה היא לאדם.

לפיכך אמר משה רבינו לבני ישראל: ראו
 והבטו, עד היכן הגעתם בעולמכם, שעבשית
 לאחר ארבעים שנות עמל ונסיונות - “אנכי נתן
 לפניכם היום ברכה וקללה” - עדיין צריך אני
 להציע לפניכם “אגורה” ו”שוט”. “את הברכה
 אשר תשמעו” - הן כבר הגיעה העת שתבינו
 מעצמכם כי הברכה היא עצם העובדה שאתם
 שומעים, ו”הקללה אם לא תשמעו” - זה שאינכם
 שומעים היא היא הקללה. והנה לבסוף עדיין
 הנכם כילד מתחיל שיש לעורר את חשקו על ידי
 ברכה ולאיים עליו בקללה...

לילות ליל שבת

דיני עונג שבת וכבוד שבת, וההכנות לקראת שבת
 ההלכות מספר “הלכה ברורה” להרה”ג דוד יוסף שליט”א

אכילת דגים בשבת

1. מנהג ישראל לאכול דגים בשבת, ונתנו לזה המפרשים כמה טעמים.
 ויש אומרים שלפי דעת רבינו האר”י טוב לאכול דגים בכל שלש
 סעודות השבת. ויש אומרים שעיקר אכילת דגים בשבת היא בליל
 שבת. ויש אומרים שעיקר אכילת דגים בשבת היא בסעודת שחרית,
 ובכל מקום יעשו כמנהגם. ויש אומרים שעל פי דעת רבינו האר”י עיקר
 אכילת דגים בשבת היא בסעודה שלישית.

ומכל מקום אכילת דגים בשבת אינה חובה מן הדין, ואינה אלא מנהג,
 ולכן אם אינו נהנה באכילת הדגים, וכל שכן אם אכילת הדגים מזיקה
 לבריאותו, אין לו לצער עצמו באכילתם, ויקיים מצות עונג שבת בשאר
 מיני מאכלים.

אכילה ושתייה ותלמוד תורה בשבת

1. ראוי לו לאדם שיחלק את זמנו בשבת, ויהיה חציו לעונג שבת
 באכילה ושתייה, וחציו לתלמוד תורה ולתפלה.

ואחר אכילת סעודת שבת בשחרית יש לקבוע סדר ללימוד תורה בבתי
 כנסיות ובבתי מדרשות, ואסור לקבוע סעודה באותה שעה.

ואמרו חז”ל (בתלמוד ירושלמי שבת פרק טו הלכה ג'): “אמר רבי חייא
 בר אבא, לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא לעסוק בהם
 בדברי תורה”. והמור (סימן רצ) הביא בשם המדרש: “אמרה תורה לפני
 הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, כשיכנסו ישראל לארץ זה רץ לכרמו
 וזה רץ לשדהו, ואני מה תהא עלי, אמר לה, יש לי זוג שאני מזווג לך
 ושבת שמו, שהם בטלים ממלאכתם ויכולים לעסוק בך”.

ומרן הבית יוסף (סימן קצ) הביא מה שאמרו במדרש (והוא בילקוט
 שמעוני פרשת ויקהל רמז תח), “מתחלת התורה ועד סופה אין לך
 פרשה שנאמר בראשה ויקהל’ אלא זאת בלבד, אמר הקדוש ברוך הוא
 למשה, עשה לי קהלות גדולות בשבת כדי שילמדו כל הדורות הבאים
 אחריו להקהיל קהלות בכל שבת, ולהכנס לבתי כנסיות ולבתי
 מדרשות ללמוד בהם תורה לרבים. דבר אחר, ויקהל משה, אמר להם
 הקדוש ברוך הוא לישראל, אם אתם נקהלים בכל שבת ושבת בבתי
 כנסיות ובבתי מדרשות וקורין בתורה ובנביאים, מעלה אני עליכם
 כאילו המלכתם אותי בעולמי” וכו’. וכתב מרן הבית יוסף, שמכאן סמכו
 בכל תפוצות הגולה להתקבץ בבתי כנסיות לקרוא מקרא ולדרוש
 בדברי אגדה ביום שבת אחר סעודת שחרית. וכן פסק בשלחן ערוך
 (שם סעיף ב’), וכתב שאסור לקבוע סעודה באותה שעה.

“זה נהנה וזה לא חסר”

בשהחמירה המצוקה בנטו ורשה, הורה הגאון רבי מנחם זמבא לקיים בפועל את הדין “כופיץ על הצדקה”
 והורה לקחת כבחה כספים מעשירי הגטו בעבור העניים. שאלוהו, איך אפשר ליטול מאדם כבחה את כספו?
 השיב הגאון: “הז”ל קבעו, שבמצב של “זה נהנה וזה לא חסר”, כופים על האדם לאפשר לזולתו ליהנות, שבן
 מי שמתנגד לכך שהזולת ייהנה בשעה שלו עצמו לא יחסר מיה דבר, נוהג במידת סדום, ו”כופיץ על מידת
 סדום. אם-כן, הואיל והתורה קבעה שהתורה לצדקה אינו מפסיד דבר, ואדרבה, יעשר, בשביל שתתעשר,
 נמצא שהעשיר שאינו רוצה לתת מבספו לצדקה נוהג במידת סדום, ולכן אפשר לבפות עליו שלא להתנהג
 כך”.